

Urbi et orbi

'Urbi et orbi', oftewel 'voor stad en wereld'. Zo luidt traditioneel de zegen die de Paus uitspreekt tijdens kerkelijke hoogtijdagen zoals Pasen en Kerstmis of een Heilig Jaar. De uitspraak moet benadrukken dat wat de Paus zegt niet vrijblijvend is, maar bindend voor de stad Rome en rest van de wereld. De vriendelijkere toevoeging 'bedankt voor de bloemen' is natuurlijk pas van veel latere datum.

De benaming Heilig Jaar staat voor de traditie die inhoudt dat elke 50 (later elke 25) jaar een pelgrimstocht naar Rome plaatsvond. Hiermee kon volledige kwijtschelding van alle zonden verkregen worden. Vereist was dat men tenminste vijftien dagen in Rome verbleef. Iedere dag moesten dan de vier belangrijkste kerken en andere heilige huizen van Rome bezocht worden. Vooral veel biechten, was het devies.

De eerste Nederweertenaar van wie deelname aan een Heilig Jaar bekend is, is Thomas Stroux. Deze 24-jarige ongehuwde jongeman woonde op de Waatskamp. In 1749 was hem een grote erfenis ten deel gevallen. Samen met meer dan een miljoen andere pelgrims bezocht hij Rome in het Heilig Jaar 1750. Of hij geheel uit brave motieven handelde is twijfelachtig. Maria Simons, het Ospelse meisje waar hij verkering mee had, was namelijk zwanger geraakt. Stroux had dus wel wat te biechten. Een paar dagen na hun *'heijmelijcke en buitenspoorighe conversatie'* (kortweg: sex) vertelde Thomas aan Maria zijn plan om naar Rome te reizen. Een onderneming die in die tijd niet zonder risico was. Maria was *'bevreest bevrucht te zijn'* en zag zich in dat geval als aanstaande ongehuwde moeder al fluiten naar de erfenis van haar verongelukte partner. Stroux mocht daarom niet vertrekken voordat hij verklaard had dat, als hij onverhoopt niet terugkeerde, het kind de erfenis zou krijgen. Gelukkig keerde Stroux heelhuids terug uit Rome. In augustus 1750 trouwde hij alsnog met zijn hoogzwangere bruid en kort daarna werd een dochter geboren.

Met heel andere doelstellingen ging Frans Koolen naar Rome. Hij was zouaaf en maakte, als een van de 3181 Nederlanders, deel

De Jonge Wacht nam deel aan het Heilig Jaar in 1950. Van links naar rechts de begeleiders: kapelaan Janssens, Pierre Franssen ('Laote Pierre'), kapelaan Geurts, Richard Peters ('Riech van Siem') en een onbekende. Collectie SGN.

uit van het katholieke vrijwilligersleger. Dat moest de Kerkelijke Staat beschermen tegen de aanvallen van de koning van Italië en zijn bondgenoot Garibaldi. Het leger bestond uitsluitend uit ongehuwde katholieke jongemannen. De zouaven versloegen Garibaldi in 1867 maar in 1870 werd de Kerkelijke Staat alsnog onder de voet gelopen en werd het zouavenleger ontbonden. Koolen overleefde de oorlog en kreeg een pauselijke onderscheiding. Bij Koninklijk Besluit werd hem het recht verleend om zijn ereteken in het openbaar te dragen. Dat was niet vanzelfsprekend. Koolen had namelijk, door dienstneming in een vreemde krijgsmacht, zijn Nederlanderschap verspeeld. Hij vestigde zich in 1875 als winkelier in de Brugstraat in het pand dat in de jaren '80 bekend stond als café 't Babbeltje. Maar dat was weer een heel ander heilig huisje.

Alfons Bruekers